

Tato bakalářská práce se zabývá způsoby, kterými se anarchismus projevuje v díle Jamese Kelmana a prověřuje Kelmanův nárok na titul 'anarchista'. Jedním z hlavních problémů anarchismu jako politické ideologie je individuální svoboda bez útlaku autorit a hierarchických vztahů; z tohoto důvodu je jedním z prvních cílů práce objasnit základ konceptu svobody, s nímž Kelman pracuje: jaké jsou jeho zdroje, proč je to pro něj tak zásadní koncept a jakou roli v něm hraje autorita (a authority). Zkoumána jsou témata svobody, politické reprezentace a přímého jednání v Kelmanově aktivistické tvorbě a jejich význam pro autorovu beletrii. Studován je jeho postoj k hierarchiím a literární reprezentaci. Práce nutně nezaujímá politicky dogmatické stanovisko k dosažení anarchistického výkladu.

Aby to bylo možné, jsou zkoumány nejprve Kelmanovy politické eseje a další texty, z nichž je vytvořen základ jeho stanoviska k uvedeným anarchistickým koncepcím; je zvažována podobnost s anarchistickými myšlenkami. Později jsou přeneseny do Kelmanova přístupu k beletrii a umělecké vizi obecně a ke způsobu, jakým se v nich pojetí svobody a boje proti hierarchiím projevuje v obsahu a stylu; společně s tímto jsou zvažovány časté námitky kritiků a jejich souvislost s třídní pozicí. Hierarchie je zkoumána v souvislosti s kulturní nadvládou anglického literárního establishmentu a nadvládou anglického jazyka ve Skotsku; anarchisté i autoři, kteří nejsou otevřeně anarchisté, jsou srovnáváni s Kelmanovou pozicí; je upozorněno na možné využití Gilla Deleuzeho, oblíbence kritiků Kelmanovy tvorby, a jeho anti-autoritativní filosofie. Hlavní kritický nástroj je převzat z eseje Jesse Cohna "What Is Anarchist Literary Theory?", ve které Cohn teoretizuje, že práce anarchistů a autorů, jejichž myšlenky sdílí anarchistické principy, by mohly být použity k vybudování tradice literární kritiky podobné ostatním menšinovým opozičním teoriím, jako je postkoloniální nebo feministická teorie.

Výzkum potvrdil Kelmanovy liberální, anarchistické sklony; jsou důležité pro jeho politiku stejně jako aktivismus a projevují ve stylu a použití jazyka v jeho románech, které

zpochybňují ospravedlnitelnost hierarchií, ať už jsou kulturní nebo jazykové; poukazují na možnost existence jiné než kultury střední třídy a využití jiného než centrálně standardizovaného dialektu angličtiny. Především je to tím, že odmítá autoritu, která interpretuje svět nebo nahrazuje hlas zastoupeného, což se projevuje odmítáním volební politiky a pokusy o dekonstrukci hierarchií, které zvenčí přiřazují kultuře nebo jazykům jejich použití či místo. Kelman se v příbězích snaží osvobodit subjekt od omniscientního vypravěče. Při konfrontaci anarchistické literární teorie s Kelmanovým uměním je odhalena snaha o zastoupení bez stereotypů jakožto nástroj k emancipaci jedince založená na jeho bezprostřední vědomosti si preskriptivních vlivů, které může literární reprezentace mít; ukazuje, že Kelmanův světonázor je veskrze založený na morálních principech (stejně jako anarchistický) a má zájem transformovat svět tím, že dá špatně nebo málo reprezentovaným částí společnosti možnost projevu.

Cohnova esej přislíbujee další využití a vývoj; její principy by mohly být aplikovány i na jiné autory a současně spolu s dalšími texty dokazuje, že není třeba ideologicky motivované analýzy k dosažení anarchistického teoretického pohledu a že lze čerpat z autorů, kteří nejsou otevřeně anarchisté. Anarchistický postoj slibuje nedogmatický přístup, který osvobozuje od násilného kategorizování a jeho použití se nemusí omezovat na Kelmana, ale může být aplikováno na ostatní autory, aby bylo dosaženo nového přístupu oproštěného od útlaku existujících teorií.